

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA
Európske štrukturálne
a investičné fondy

SCHÉMA ŠTÁTNEJ POMOCI NA SANÁCIU ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ V PRÍPADOCH, KEDY ZODPOVEDNOSŤ ZA SANÁCIU PRECHÁDZA NA ŠTÁT

v znení dodatkov č. 1 a 2

Obsah

A. PREAMBULA	3
B. PRÁVNÝ ZÁKLAD	4
C. POUŽITÉ DEFINÍCIE	5
D. ÚČEL POMOCI	7
E. POSKYTOVATEĽ POMOCI.....	7
F. PRÍJEMCA POMOCI	8
G. OPRÁVNENÉ AKTIVITY	10
H. OPRÁVNENÉ VÝDAVKY	10
I. FORMA POMOCI.....	10
J. VÝŠKA A INTENZITA POMOCI	11
K. STIMULAČNÝ ÚČINOK POMOCI	12
L. KUMULÁCIA POMOCI	12
M. PODMIENKY POSKYTNUTIA POMOCI.....	12
N. MECHANIZMUS POSKYTOVANIA POMOCI V RÁMCI OPRÁVNENÝCH PROJEKTOV	13
O. CELKOVÝ ROZPOČET	14
P. TRANSPARENTNOSŤ A MONITOROVANIE	14
Q. KONTROLA A AUDIT.....	15
R. PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ SCHÉMY.....	16
S. PRECHODNÉ USTANOVENIA.....	16
T. PRÍLOHY	17

Schéma štátnej pomoci na sanáciu environmentálnych záťaží v prípadoch, kedy zodpovednosť za sanáciu prechádza na štát v znení dodatkov č. 1 a 2

A. PREAMBULA

V predchádzajúcom období došlo na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) k dlhodobým a nekontrolovateľným únikom nebezpečných látok (spravidla ide o environmentálne záťaže vzniknuté od začiatku priemyselnej revolúcie, no najmä v období socializmu medzi rokmi 1948 až 1989), ktoré kontaminovali jednotlivé zložky životného prostredia. K uvedenej kontaminácii došlo v dôsledku bývalého socio-ekonomického režimu aj z dôvodu špecifických reálií, ako štátne vlastníctvo, žiadna alebo nedostatočná regulácia v oblasti ochrany životného prostredia, pobyt vojsk Sovietskej armády a pod.

Systematickou inventarizáciou environmentálnych záťaží v SR, ktorá bola vykonaná v rokoch 2006 až 2008, bolo zistené, že takmer 2 000 lokalít predstavuje nebezpečenstvo pre životné prostredie a zároveň negatívne ovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva v ich okolí, pričom viac ako 270 lokalít je vysoko rizikových. Tieto lokality sú od roku 2009 evidované v Informačnom systéme environmentálnych záťaží (ďalej aj „ISEZ“) ako environmentálne záťaže.

S cieľom zabrániť ďalšiemu negatívnemu vplyvu identifikovaných environmentálnych záťaží na životné prostredie a zdravie miestnych obyvateľov je nevyhnutná ich sanácia vhodnými sanačnými metódami. Vzhľadom na uvedené boli v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej len „OP KŽP“) špecifického cieľa 1.4.2 *Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou¹)* (ďalej aj „špecifický cieľ 1.4.2“) vyčlenené na tento cieľ finančné prostriedky. Prostriedky OP KŽP sú cielené na sanáciu environmentálnych záťaží s najvyššou mierou rizika, a to najmä s ohľadom na blízkosť ľudského obydľia, povrchového toku, zdrojov pitnej vody a prítomnosti chránených území. Pomoc v rámci uvedeného špecifického cieľa OP KŽP je smerovaná na ochranu životného prostredia a nadväzne aj na ochranu ľudského zdravia.

Predmetom podpory v rámci uvedeného špecifického cieľa OP KŽP je sanácia výlučne tých environmentálnych záťaží, v prípade ktorých prechádza povinnosť sanácie na štát (na príslušné ministerstvo) z dôvodu, že pôvodca environmentálnej záťaže zanikol alebo zomrel, právny nástupca neexistuje, resp. vlastník nehnuteľnosti nie je v žiadnom príčinnom vzťahu k existujúcej kontaminácii. Ak teda v osobitnom konaní nie je možné určiť povinnú osobu v súlade s princípom znečisťovateľ platí postupom podľa § 5 zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 49/2018 Z. z., uznesením vlády SR je určené príslušné ministerstvo, ktoré musí vykonať sanáciu príslušnej environmentálnej záťaže.

Predmetom Schémy štátnej pomoci na sanáciu environmentálnych záťaží v prípadoch, kedy zodpovednosť za sanáciu prechádza na štát v znení dodatkov č. 1 a 2 (ďalej len „schéma“), ako súčasť opatrení definovaných v špecifickom ciele 1.4.2 OP KŽP, je poskytovanie štátnej pomoci (ďalej len „pomoc“) na odstraňovanie environmentálnych záťaží evidovaných v ISEZ na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve podniku, a to vo vyššie uvedených prípadoch, kedy povinnosť

¹ Pod zmenou sa rozumie zmena z bývalého vojenského využitia na využitie na mierové účely.

odstrániť environmentálnu záťaž prechádza na štát² zastúpený príslušným ministerstvom, v dôsledku čoho vlastník pozemku nemusí znášať náklady na sanáciu za podmienok uvedených v tejto schéme. Projekt OP KŽP, v rámci ktorého príslušné ministerstvo zabezpečuje sanáciu riešenej environmentálnej záťaže (ďalej len „projekt“), možno fázovať v súlade s príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov a riadiacej dokumentácie.

B. PRÁVNY ZÁKLAD

Právny základ schémy tvorí najmä nasledovná legislatíva EÚ a SR:

1. Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení (ďalej len „nariadenie o skupinových výnimkách“);
2. Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v platnom znení (ďalej len „nariadenie o podrobných pravidlách“);
3. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 v platnom znení (ďalej len „všeobecné nariadenie“);
4. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006 (ďalej len „nariadenie o Kohéznom fonde“);
5. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku v platnom znení (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“);
6. Ústava Slovenskej republiky;
7. Zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 49/2018 Z. z. (ďalej len „zákon o envirozáťažiacich“);
8. Uznesenie vlády SR, ktorým vláda SR určila príslušné ministerstvo (napr. uznesenie č. 38 z 21. januára 2015, uznesenie č. 124 z 27. marca 2019);
9. Zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „geologický zákon“);
10. Zákon č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných

² Príslušné ministerstvo určené uznesením vlády SR na základe § 5 ods. 7 zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 49/2018 Z. z.

- fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EŠIF“);
11. Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“);
 12. Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
 13. Zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pohľadávkach štátu“);
 14. Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov;
 15. Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“);
 16. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov;
 17. Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov;
 18. Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a audite“);
 19. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov;
 20. Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov;
 21. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov;
 22. Systém riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej len „systém riadenia“);
 23. Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020.

C. POUŽITÉ DEFINÍCIE

Pre účely tejto schémy platia nasledujúce definície:

- **environmentálna záťaž** je v zmysle § 3 písm. t) geologického zákona znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody;
- **fázovanie projektu** je rozdelenie projektu do dvoch fáz medzi programové obdobie 2014 - 2020 a programové obdobie 2021 – 2027, pokiaľ ide o projekt splňajúci ustanovenia v čl. 118 nariadenia o spoločných ustanoveniach a jeho rozdelenie pripúšťa zmluva o poskytnutí NFP alebo príslušná výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok;
- **informačný systém environmentálnych záťaží** je informačný systém podľa § 20a geologického zákona;
- **MSP** znamená mikro, malý a stredný podnik, pričom určujúcou definíciou MSP je definícia uvedená v čl. 2 ods. 2 a prílohe č. 1 nariadenia o skupinových výnimkách, ktorá zároveň tvorí prílohu tejto schémy;

- **ochrana životného prostredia** je každé opatrenie určené na nápravu alebo zabránenie vzniku škôd, pokiaľ ide o fyzické okolie alebo o prírodné zdroje, prostredníctvom vlastných činností príjemcu pomoci, s cieľom znížiť riziko vzniku takejto škody alebo efektívnejšie využívať prírodné zdroje, vrátane opatrení na úsporu energie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
- **orgány štátnej správy** sú orgány štátnej správy tak, ako sú definované v právnom poriadku SR;
- **podnik** je podnik v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ, t. j. akýkoľvek subjekt, ktorý vykonáva hospodársku (nielen podnikateľskú) činnosť, je účastníkom hospodárskej súťaže (umiestňuje tovary alebo služby na trh) v tých hospodárskych oblastiach, bez ohľadu na jeho právnu formu a spôsob financovania; za podnik sa nepovažujú fyzické osoby, ktoré nie sú oprávnené na podnikanie; za podnik sa nepovažujú orgány štátnej správy; za podnik sa nepovažujú ani subjekty územnej samosprávy³ alebo subjekty vykonávajúce úlohy podľa osobitného právneho predpisu⁴, ak nimi vlastnené pozemky, na ktorých prebiehajú sanačné práce, sú využívané výlučne na plnenie im prislúchajúcich úloh, a teda nie sú využívané na hospodársku činnosť;
- **povinná osoba** je osoba určená v zmysle § 4 ods. 3 až 5 zákona o envirozát'aziach v prípadoch, ak pôvodca zanikol, zomrel alebo nie je možné určiť jeho právneho nástupcu;
- **pôvodca** je v zmysle § 3 ods. 1 zákona o envirozát'aziach každý, kto svojou činnosťou spôsobil environmentálnu záťaž, okrem prípadov uvedených v príslušnom ustanovení⁵;
- **príjemcom štátnej pomoci** (ďalej len „príjemca pomoci“) je výlučne podnik, ktorý je vlastníkom pozemku, na ktorom budú prebiehať sanačné práce; pojem príjemca pomoci nie je totožný s pojmom prijímateľ nenávratného finančného príspevku z OP KŽP;
- **príslušné ministerstvo** je ministerstvo určené uznesením vlády SR podľa § 5 ods. 7 zákona o envirozát'aziach;
- **sanácia environmentálnej záťaže** sú práce vykonávané v horninovom prostredí, podzemnej vode a pôde, ktorých cieľom je odstrániť, znížiť alebo obmedziť kontamináciu na úroveň akceptovateľného rizika s ohľadom na súčasné a budúce využitie územia (§ 3 písm. s) geologického zákona);
- **veľký podnik** je podnik, ktorý nemožno klasifikovať ako MSP;
- **zásada znečisťovateľ platí** znamená, že náklady na odstránenie environmentálnej záťaže by mal znášať pôvodca environmentálnej záťaže;
- **znečistenie** je škoda, ktorú spôsobí znečisťovateľ priamym alebo nepriamym poškodením životného prostredia alebo vytvorením podmienok vedúcich k takémuto poškodeniu fyzického okolia alebo prírodných zdrojov;
- **znečisťovateľ** je osoba, ktorá priamo alebo nepriamo poškodzuje životné prostredie alebo

³ Napr. čl. 64 až 71 Ústavy, zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov, zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

⁴ Napr. zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov.

⁵ V súlade s § 3 ods. 1 zákona o envirozát'aziach je pôvodca každý, kto svojou činnosťou spôsobil environmentálnu záťaž, okrem prípadov, ak

- a) sa štát zaviazal sanovať environmentálnu záťaž na základe zmluvy uzatvorenej pred účinnosťou tohto zákona alebo na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky alebo
- b) environmentálna záťaž vznikla v dôsledku ukladania odpadov, ktoré bolo v súlade s právoplatným povolením.

vytvára podmienky vedúce k takému poškodeniu.

D. ÚČEL POMOCI

Účelom pomoci je v súlade s čl. 45 nariadenia o skupinových výnimkách zabezpečiť sanáciu „starých“ environmentálnych záťaží nachádzajúcich sa na pozemkoch vo vlastníctve podnikov, a to v osobitných prípadoch špecifikovaných v čl. G tejto schémy, v ktorých nie je možné určiť povinnú osobu, a teda za sanáciu je zodpovedné príslušné ministerstvo určené uznesením vlády SR. Uvedeným dôjde k zlepšeniu stavu zložiek životného prostredia, k ochrane zdravia a života obyvateľov a nadväzne sa zabráni prípadnému vzniku ďalších škôd na životnom prostredí.

Účelom pomoci je odstránenie prítomnej kontaminácie v podzemnej vode, horninovom prostredí alebo pôde na pozemkoch, v prípade ktorých prechádza povinnosť vykonať rekultivačné (sanačné) práce na príslušné ministerstvo z dôvodu, že pôvodca environmentálnej záťaže zanikol alebo zomrel a nie je možné určiť povinnú osobu, prispieť k zvýšenému podielu sanovaných lokalít s evidovanými environmentálnymi záťažami a tým eliminovať negatívny vplyv najrizikovejších environmentálnych záťaží na životné prostredie a zdravotný stav obyvateľstva žijúceho v dotknutých oblastiach.

Pomoc je poskytovaná podnikom, ktoré vlastnia pozemky, na ktorých budú prebiehať rekultivačné práce s cieľom sanácie environmentálnych záťaží definovaných v čl. G tejto schémy.

Pomoc nie je smerovaná na sanáciu environmentálnych záťaží, ktorá by mala byť realizovaná ako súčasť investičných projektov komerčného využitia sanovaného územia. Cieľom sanácie podľa tejto schémy vo všeobecnosti nie je zmena využitia sanovaných pozemkov. V prípade sanácií realizovaných v intraviláne obcí bude vhodné sanovaný pozemok v rámci územnoplánovacej dokumentácie charakterizovať ako územný prvok ekologickej stability. V prípade niektorých sanácií in situ, napr. enkapsulácie environmentálnej záťaže, sa obmedzia nepriaznivé účinky environmentálnej záťaže na okolité prostredie a zdravotný stav obyvateľstva žijúceho v dotknutých oblastiach, pričom nedôjde k úplnému odstráneniu kontaminácie. Po sanácii enkapsuláciou bude na dotknutých nehnuteľnostiach navrhnutá stavebná uzávera, aby prípadnými stavebnými zásahmi nedošlo k poškodeniu tesniacich bariér.

Sanáciu podľa tejto schémy budú realizovať príslušné ministerstvá, pričom vlastník pozemku nemusí znášať náklady na vykonanie sanačných prác. Vlastník pozemku musí znášať tzv. zvýšenú hodnotu pozemku po sanácii v súlade s čl. J ods. 5 až 7 tejto schémy.

E. POSKYTOVATEĽ POMOCI

Poskytovateľom pomoci podľa tejto schémy je príslušné ministerstvo, o ktorom vláda SR uznesením podľa § 5 ods. 7 zákona o envirozáťažiach rozhodne, že má zabezpečiť vykonanie povinností povinnej osoby, a ktoré na uvedený účel dostane prostriedky z OP KŽP, ako prijímateľ nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“), a to:

Ministerstvo životného prostredia SR
Nám. E. Štúra 1
812 35 Bratislava
Webové sídlo: www.minzp.sk

Ministerstvo dopravy a výstavby SR
Námestie slobody 6
810 05 Bratislava

Webové sídlo: <https://www.mindop.sk>

Ministerstvo obrany SR

Kutuzovova 8

832 47 Bratislava

Webové sídlo: www.mosr.sk

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Dobrovičova 12

812 66 Bratislava

Webové sídlo: www.mpsr.sk

Ministerstvo hospodárstva SR

Mlynské nivy 44/a

827 15 Bratislava 212

Webové sídlo: www.mhsr.sk

Ministerstvo vnútra SR

Pribinova 2

812 72 Bratislava

Webové sídlo: www.minv.sk

Vyhlasovateľom tejto schémy je:

Ministerstvo životného prostredia SR

Nám. E. Štúra 1

812 35 Bratislava

Webové sídlo: www.minzp.sk

F. PRÍJEMCA POMOCI

V rámci tejto schémy môže byť príjemcom pomoci výlučne podnik⁶ v súlade s definíciou v čl. C tejto schémy, ktorý je vlastníkom pozemku spĺňajúceho kritériá podľa čl. G tejto schémy⁷, na ktorom prebiehajú rekultivačné práce⁸.

Príjemcom pomoci nemôže byť podnik v ťažkostiach v zmysle definície podľa nariadenia o skupinových výnimkách s výnimkou podnikov, ktoré neboli v ťažkostiach k 31. decembru 2019, ale stali sa podnikmi v ťažkostiach od 1. januára 2020 do 30. júna 2021. Pre definíciu podniku v ťažkostiach je určujúca definícia obsiahnutá v čl. 2 ods. 18 nariadenia o skupinových výnimkách.

Príjemcom pomoci nemôže byť v súlade s čl. 1 ods. 4 písm. a) nariadenia o skupinových výnimkách podnik, voči ktorému je nárokované vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, v ktorom bola táto pomoc poskytnutá Slovenskou republikou označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom⁹.

V súlade s čl. 1 ods. 2 nariadenia o skupinových výnimkách sa táto schéma nevzťahuje na

⁶ t. j. MSP, ako aj veľký podnik v zmysle definície uvedenej v článku C. tejto schémy

⁷ Projekt riešenej lokality s evidovanou environmentálnou záťažou, ako celok, môže zahŕňať aj pozemky, v prípade sanácie ktorých nejde o poskytovanie štátnej pomoci, tak ako sú definované v čl. C tejto schémy.

⁸ Projekt ako celok môže zahŕňať aj iné typy aktivít, ktoré nie sú sanačnými (rekultivačnými) prácami, napr. prípravné práce ako vypracovanie koncepčných, strategických, plánovacích a realizačných dokumentov a expertných posudkov.

⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61992CJ0188>: rozhodnutie vo veci Degendorf, rozsudok ESD C – 188/92“

poskytnutie pomoci v nasledujúcich prípadoch:

- pomoc na činnosti súvisiace s vývozom do tretích krajín alebo členských štátov, konkrétne pomoc priamo súvisiacu s vyvázanými množstvami, so zriadením a prevádzkovaním distribučnej siete alebo inými bežnými výdavkami súvisiacimi s vývoznou činnosťou;
- pomoc, ktorá je podmienená uprednostňovaním používania domáceho tovaru pred tovarom dovázaným.

V súlade s čl. 1 ods. 3 nariadenia o skupinových výnimkách sa táto schéma nevzťahuje na poskytnutie pomoci v nasledujúcich sektoroch:

- pomoc poskytovanú v odvetví rybolovu a akvakultúry v rámci rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013¹⁰;
- pomoc poskytovanú v sektore spracovania a marketingu poľnohospodárskych výrobkov, a to v týchto prípadoch:
 - i) ak je výška pomoci stanovená na základe ceny alebo množstva takýchto výrobkov kúpených od prvovýrobcov alebo umiestnených na trh príslušnými podnikmi,
 - ii) ak je pomoc podmienená tým, že má byť čiastočne alebo úplne postúpená prvovýrobcom;
- pomoc na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie v zmysle rozhodnutia Rady 2010/787.

Ak podnik pôsobí vo vylúčených sektoroch uvedených vyššie a v sektoroch, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto schémy, táto schéma sa uplatňuje na pomoc poskytovanú v súvislosti s týmito ďalšími sektormi alebo na tieto ďalšie činnosti pod podmienkou, že príjemca pomoci zabezpečí prostredníctvom primeraných prostriedkov, ako je oddelenie činností alebo rozlíšenie nákladov, aby činnosti vykonávané vo vylúčených sektoroch neboli podporované z pomoci poskytnutej v súlade s touto schémou.

Táto schéma sa v súlade s čl. 1 ods. 5 nariadenia o skupinových výnimkách ďalej nevzťahuje na opatrenia štátnej pomoci, ktorých samotný obsah alebo podmienky s nimi spojené alebo ich metódy financovania predstavujú neoddeliteľné porušenie právnych predpisov Únie, a to najmä:

- opatrenia pomoci, pri ktorých je poskytnutie pomoci podmienené povinnosťou, aby príjemca pomoci mal hlavné sídlo v príslušnom členskom štáte alebo aby bol usadený predovšetkým v príslušnom členskom štáte; požiadavka mať prevádzkareň alebo pobočku v členskom štáte poskytujúcom pomoc v čase vyplatenia pomoci je však dovolená;
- opatrenia pomoci, pri ktorých je poskytnutie pomoci podmienené povinnosťou, aby príjemca pomoci používal domáce výrobky alebo služby;
- opatrenia pomoci obmedzujúce možnosť príjemcov pomoci využívať výsledky výskumu, vývoja a inovácií v iných členských štátoch.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1).

G. OPRÁVNENÉ AKTIVITY

Oprávnenými aktivitami podľa tejto schémy sú výlučne aktivity sanácie environmentálnych záťaží na lokalitách identifikovaných v príslušnom uznesení vlády SR, ktoré spadajú do oprávnených aktivít OP KŽP v rámci špecifického cieľa 1.4.2 a **zahŕňajú rekultivačné práce na pozemkoch definovaných nižšie**⁸. Oprávnené aktivity zároveň musia spĺňať všetky ďalšie podmienky poskytnutia pomoci podľa tejto schémy.

Podľa tejto schémy môže byť financovaná výlučne sanácia pozemkov **v prípadoch, v ktorých prechádza povinnosť sanácie na príslušné ministerstvo z dôvodu, že pôvodca environmentálnej záťaže zanikol alebo zomrel a nie je možné určiť povinnú osobu z dôvodu existencie niektorého z liberačných dôvodov podľa zákona o envirozáťažiacich**.

Sanácia pozemkov, ktorá nespĺňa vyššie uvedené podmienky podľa tohto článku, **nie je** oprávnenou aktivitou podľa tejto schémy.

Táto schéma sa neuplatňuje ani na pomoc v oblasti sanácie alebo obnovy po uzatvorení elektrární a ukončení ťažobných činností.

Pre úplnosť sa uvádza, že v súlade s čl. C tejto schémy sanácia pozemkov vo vlastníctve fyzických osôb, ktoré nie sú oprávnené na podnikanie a/alebo pozemkov orgánov štátnej správy a/alebo pozemkov subjektov územnej samosprávy a/alebo pozemkov subjektov vykonávajúcich úlohy podľa osobitného právneho predpisu, ktoré sú využívané na plnenie im prislúchajúcich úloh, a teda nie sú využívané na hospodársku činnosť, nie je predmetom podpory podľa tejto schémy, pretože nepodlieha režimu štátnej pomoci¹¹.

H. OPRÁVNENÉ VÝDAVKY

V súlade s čl. 45 ods. 6 nariadenia o skupinových výnimkách oprávnené výdavky na aktivity podľa čl. G tejto schémy predstavujú celkové výdavky, ktoré vznikli za práce na sanáciu environmentálnej záťaže na pozemku príjemcu pomoci, mínus zvýšenie hodnoty pôdy alebo pozemku príjemcu pomoci.

Oprávnenými výdavkami vynaloženými na sanáciu sú **výdavky spĺňajúce všetky kritériá vecnej, časovej a územnej oprávnenosti v zmysle pravidiel systému riadenia a príslušnej výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok**.

I. FORMA POMOCI

Pomoc podľa tejto schémy sa poskytuje formou realizácie sanácie environmentálnej záťaže na pozemku príjemcu pomoci.

Pomoc podľa tejto schémy sa považuje za transparentnú pomoc v súlade s čl. 5 ods. 1 nariadenia o skupinových výnimkách, keďže je možné vopred presne vypočítať ekvivalent hrubého grantu pomoci bez potreby vykonať posúdenie rizika.

¹¹ V súlade s bodom 17. písm. f) Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01).

J. VÝŠKA A INTENZITA POMOCI

1. Výška pomoci na oprávnené aktivity podľa čl. G tejto schémy sa určuje podľa pravidiel uvedených v tomto článku.
2. Minimálna výška pomoci nie je stanovená.
3. Pokiaľ ide o maximálnu výšku, pomoc pre jeden podnik v rámci jednej sanovanej lokality nesmie presiahnuť 30 000 000 Eur v súlade s čl. 4 ods. 1 písm. s) nariadenia o skupinových výnimkách. Uvedený strop pre jeden podnik a jednu sanovanú lokalitu sa nesmie obchádzať umelým rozdeľovaním projektov.
4. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených výdavkov podľa čl. H tejto schémy. Na účely výpočtu intenzity pomoci a oprávnených výdavkov sa použijú číselné údaje pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov. Intenzita pomoci sa vypočíta ako percento poskytnutej pomoci z oprávnených výdavkov. Pomoc sa nebude vzťahovať na žiadne zvýšenie hodnoty pozemku príjemcu pomoci stanovené znaleckým posudkom (ďalej aj „nadmerná pomoc“), tak ako je popísané nižšie.
5. Zvýšená hodnota pozemku sa stanovuje znaleckým posudkom. Znalecký posudok vypracúva kvalifikovaný znalec vybraný príslušným ministerstvom v rámci otvoreného, transparentného a nediskriminačného postupu v súlade s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní, čím je zabezpečená jeho nezávislosť.
6. Vo všetkých prípadoch sanácie podľa čl. G tejto schémy sú v nadväznosti na predchádzajúci odsek príjemcovia pomoci povinní po ukončení sanácie vrátiť nadmernú pomoc poskytovateľovi na základe písomnej výzvy poskytovateľa. Príjemcovia pomoci sú v súlade s čl. 45 ods. 6 nariadenia o skupinových výnimkách povinní poskytovateľovi vrátiť nadmernú pomoc vo výške, ktorá zodpovedá zvýšenej hodnote pôdy alebo pozemku po sanácii, a to v lehote stanovenej poskytovateľom, resp. sú povinní v tejto lehote odoslať podpísaný návrh záložnej zmluvy zabezpečujúcej sumu, ktorá zodpovedá zvýšenej hodnote pôdy alebo pozemku po sanácii. Návrh záložnej zmluvy je prílohou písomnej výzvy poskytovateľa. V prípade nepodpísania záložnej zmluvy pristúpi poskytovateľ k zabezpečeniu pohľadávky, pokiaľ to umožňuje všeobecne záväzný právny predpis¹².
7. Pokiaľ nadmerná pomoc nebola vrátená poskytovateľovi podľa predchádzajúceho odseku tohto článku, uplatní sa mechanizmus spätného vymáhania, v rámci ktorého je príjemca pomoci povinný vrátiť nadmernú pomoc poskytovateľovi v prípade predaja sanovaného pozemku, pričom v takomto prípade sa k pohľadávke štátu vo výške zvýšenej hodnoty sanovaného pozemku priráta aj úrok¹³ zodpovedajúci trhovým podmienkam v danom čase. Pokiaľ dôjde k predaju sanovaného pozemku v priebehu obdobia stanoveného v ods. 8 tohto článku, poskytovateľ opätovne vyzve príjemcu pomoci na vrátenie nadmernej pomoci a v prípade jej neuhradenia pristúpi k výkonu záložného práva, ak bolo zriadené. Inak sa uplatní postup podľa nariadenia o podrobných pravidlách, ktorého výsledkom bude priamo vykonateľné rozhodnutie Európskej komisie o vymáhaní neoprávnenej pomoci vrátane príslušného úroku.
8. Obdobie, na ktoré sa vzťahuje povinnosť bezodkladného vrátenia nadmernej pomoci v rámci mechanizmu spätného vymáhania podľa čl. J ods. 7 tejto schémy, je stanovené v súlade s článkom 71 všeobecného nariadenia na päť rokov¹⁴ od záverečnej platby poskytnutej príslušnému ministerstvu zabezpečujúcemu vykonanie sanačných prác. Pokiaľ v uvedenom

¹² Napr. zákon o environmentálnych záťažoch, resp. zákon o pohľadávkach štátu.

¹³ Zákon o pohľadávkach štátu

¹⁴ Rozhodnutie Komisie o štátnej pomoci z 11.06.2013 - State Aid N 385/2002 – United Kingdom Support for Land Remediation

období dôjde k predaju sanovaného pozemku príjemcu pomoci, príjemca pomoci je povinný vrátiť nadmernú pomoc, aj pokiaľ by sa poskytovateľ dozvedel o predaji sanovaného pozemku až po uplynutí uvedeného obdobia¹⁵.

9. Stanovenie výšky pomoci v súlade s pravidlami uvedenými v tejto schéme sa považuje za individuálne overenie potreby financovania podľa všeobecného nariadenia.

K. STIMULAČNÝ ÚČINOK POMOCI

V súlade s čl. 6 ods. 5 písm. m) nariadenia o skupinových výnimkách sa od pomoci nevyžaduje, aby mala stimulačný účinok, alebo sa predpokladá, že takýto účinok má, ak výdavky na sanáciu environmentálnych záťaží presahujú zvýšenie hodnoty pozemku a sú splnené podmienky tejto schémy a čl. 45 nariadenia o skupinových výnimkách.

Pomoc v rámci tejto schémy môže byť poskytnutá iba vtedy, ak bude preukázaná jej potreba pre dosiahnutie cieľov sanácie, t. j. medzi poskytovanou pomocou a oprávnenými výdavkami musí byť zjavná spojitosť.

L. KUMULÁCIA POMOCI

Maximálna výška a intenzita pomoci stanovená v článku J tejto schémy sa vzťahuje na celkovú výšku pomoci pre jeden podnik a jednu sanovanú lokalitu bez ohľadu na to, či je takáto podpora financovaná z miestnych, regionálnych, národných zdrojov alebo zo zdrojov EÚ.

Pomoc podľa tejto schémy sa v súvislosti s tými istými celkovými výdavkami vynaloženými na sanáciu environmentálnej záťaže nemôže kumulovať so žiadnou inou štátnou pomocou alebo minimálnou pomocou, pokiaľ sa v dôsledku kumulácie prekročí maximálna intenzita alebo výška pomoci stanovená v nariadení o skupinových výnimkách a v článku J tejto schémy.

Pomoc poskytnutá na základe tejto schémy sa môže kumulovať s inou pomocou, ak sa jednotlivé opatrenia pomoci týkajú rozdielnych identifikovateľných oprávnených výdavkov.

M. PODMIENKY POSKYTNUTIA POMOCI

Poskytovateľ overuje splnenie podmienok poskytnutia pomoci podľa tejto schémy na základe čestného vyhlásenia príjemcu pomoci podľa čl. F. Až po overení podmienok poskytnutia pomoci poskytovateľ vyzve dodávateľa sanačných prác vybratého na základe postupu v súlade s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní na zaslanie návrhu písomnej dohody o realizácii geologických prác (o vstupoch na pozemky), ktorá bude uzavretá medzi dodávateľom sanačných prác a príjemcom pomoci, príjemcovi pomoci.

Pokiaľ projekt zahŕňa aj pozemok podniku nespĺňajúceho kritériá podľa čl. F, príslušné ministerstvo bezodkladne písomne vyzve dotknutý podnik na úhradu sumy zodpovedajúcej pomernej časti nákladov na sanačné práce po odpočítaní zvýšenej hodnoty projektom dotknutých pozemkov, ku ktorej sa priráta zvýšená hodnota pozemku dotknutého podniku, pokiaľ ju už dotknutý podnik

¹⁵ Pohľadávka vyplývajúca z povinnosti príjemcu pomoci vrátiť nadmernú pomoc v prípade predaja sanovanej nehnuteľnosti sa premlčí po uplynutí desiatich rokov; premlčacia doba plynie odo dňa schválenia záverečnej správy zo sanácie environmentálnej záťaže.

neuhradil.

Dotknutý podnik je povinný uhradiť sumu podľa predchádzajúceho odseku. V opačnom prípade sa uplatní postup podľa nariadenia o podrobných pravidlách, ktorého výsledkom bude priamo vykonateľné rozhodnutie Európskej komisie o vymáhaní neoprávnenej pomoci vrátane príslušného úroku.

N. MECHANIZMUS POSKYTOVANIA POMOCI V RÁMCI OPRÁVNENÝCH PROJEKTOV

Identifikácia projektu

1. MŽP SR vykonáva v zmysle § 2 zákona o envirozát'aziach súbor činností, ktorých výsledkom je najmä rozpoznanie environmentálnej zát'aže, jej klasifikácia z hľadiska priority jej riešenia a jej následná evidencia v ISEZ.
2. V prípade, ak pôvodca environmentálnej zát'aže evidovanej v ISEZ:
 - a) zomrel alebo zanikol, príslušný orgán štátnej správy určí rozhodnutím za povinnú osobu právneho nástupcu pôvodcu;
 - b) nie je známy, alebo ho nemožno určiť podľa písm. a) tohto odseku, príslušný orgán štátnej správy určí za povinnú osobu vlastníka nehnuteľnosti, na ktorej sa nachádza environmentálna zát'až.

Za povinnú osobu nemožno určiť osobu, ktorá splní aspoň jeden z liberačných dôvodov podľa § 4 ods. 4 alebo 5 zákona o envirozát'aziach.

3. Ak povinnú osobu nie je možné určiť podľa predchádzajúceho odseku tohto článku, vláda SR na návrh MŽP SR rozhodne o tom, na ktoré príslušné ministerstvo prechádzajú povinnosti pôvodcu, resp. povinnej osoby podľa § 3 ods. 2 a 3 zákona o envirozát'aziach.
4. Príslušné ministerstvo identifikuje lokality (pozemky) určené na sanáciu podľa predchádzajúceho odseku tohto článku, ktoré sú vo vlastníctve podnikov (ako potenciálnych príjemcov pomoci).

Príprava projektu

5. Príslušné ministerstvo vo vzťahu k pozemkom konkrétnych podnikov zabezpečí vypracovanie znaleckého posudku v súlade s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní na určenie aktuálnej a budúcej (po realizácii sanačných prác) všeobecnej hodnoty pozemku.
6. Príslušné ministerstvo zabezpečí vypracovanie rozpočtu projektu sanačných prác.

Realizácia projektu

7. Príslušné ministerstvo, ako prijímateľ NFP, zrealizuje verejné obstarávania na výber dodávateľa sanačných prác v rámci otvoreného, transparentného a nediskriminačného postupu v súlade s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní.
8. Príslušné ministerstvo zabezpečí realizáciu sanačných prác v súlade s § 5 ods. 7 v spojitosti s § 3 ods. 2 zákona o envirozát'aziach.
9. Vzhľadom na nepeňažnú formu pomoci poskytovanej podľa tejto schémy sa za moment poskytnutia pomoci podľa tejto schémy považuje moment nadobudnutia účinnosti písomnej dohody o realizácii geologických prác (o vstupoch na pozemky), uzavretej medzi dodávateľom sanačných prác a príjemcom pomoci podľa § 29 ods. 3 geologického zákona, prípadne v súlade

s § 29 ods. 4 geologického zákona moment nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Ministerstva životného prostredia SR, ako ústredného orgánu štátnej správy v oblasti geológie, ak k uzavretiu písomnej dohody nedôjde. Pokiaľ nedôjde ku skutočnostiam podľa predchádzajúcej vety, alternatívne je za moment poskytnutia pomoci podľa tejto schémy považovaný skutočný začiatok sanačných prác na pozemku podniku¹⁶. Uvedené analogicky platí, aj pokiaľ na konkrétny sanáciou dotknutý pozemok podniku nie je potrebné priamo vstupovať vzhľadom na zvolenú metódu sanácie¹⁷. Pred uzatvorením písomnej dohody o realizácii geologických prác (o vstupoch na pozemky), pred vydaním rozhodnutia Ministerstva životného prostredia SR, resp. pred začiatkom sanačných prác na pozemku podniku (podľa určenia momentu poskytnutia pomoci), príslušné ministerstvo overí splnenie podmienok podľa čl. F tejto schémy spôsobom podľa čl. M. Poskytovateľ vykoná úkony tak, aby boli sanačné práce ukončené a uhradené do 31. decembra 2023. Na rozdiel od predchádzajúcej vety, v prípade fázovaných projektov, oprávnené výdavky prvej fázy projektu musia skutočne vzniknúť a byť uhradené zo strany prijímateľa NFP v oprávnenom období, t. j. do 31.12.2023, avšak v osobitných prípadoch môže byť realizácia prvej fázy sanačných prác ukončená aj po konečnom termíne oprávnenosti výdavkov, najneskôr však v termíne a za podmienok určených v príslušnej výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok alebo v platnom usmernení k ukončovaniu programového obdobia 2014 - 2020¹⁸. Pre úplnosť sa uvádza, že fázovanie nemá priamy vplyv na poskytovanie nepriamej štátnej pomoci podľa tejto schémy. Splnenie podmienok poskytnutia pomoci podľa tejto schémy sa posúdi pred poskytnutím pomoci, t. j. pred prvou fázou projektu, pokiaľ prvá fáza nepozostáva len z prípravných prác⁸, ale zahŕňa aj sanačné práce.

O. CELKOVÝ ROZPOČET

Indikatívna výška výdavkov plánovaných v rámci tejto schémy pre obdobie 2016 – 2026 je 175 294 117 Eur zo zdrojov OP KŽP (z toho 149 000 000 Eur zo zdrojov EÚ – Kohézny fond a 26 294 117 Eur zo štátneho rozpočtu).

Predpokladaný ročný rozpočet je 15 935 829 Eur.

P. TRANSPARENTNOSŤ A MONITOROVANIE

Vyhlasovateľ po nadobudnutí platnosti a účinnosti schémy zabezpečí zverejnenie a dostupnosť schémy v úplnom znení, t. j. v znení všetkých schválených dodatkov na svojom webovom sídle v trvaní minimálne počas obdobia jej platnosti a účinnosti.

¹⁶ Skutočný začiatok sanačných prác na pozemku podniku možno považovať za konkludentný súhlas podniku, ako vlastníka pozemku, s realizáciou sanačných prác. Vykonávateľ môže v tejto veci zaobstarať aj písomný súhlas podniku. Skutočný začiatok stavebných prác musí byť zaznamenaný v relevantnej dokumentácii (napr. stavebný denník).

¹⁷ Uvedeným sa myslí skutočnosť, kedy sa sanácia environmentálnej záťaže fyzicky realizuje z jedného alebo viacerých pozemkov, ktoré sú súčasťou lokality sanovanej environmentálnej záťaže, pričom vzhľadom na charakter sanačných prác dochádza k odstráneniu environmentálnej záťaže aj z okolitých pozemkov vo vlastníctve podniku/podnikov ako prijemcu/prijemcov pomoci (napr. vybudovanie podzemnej tesniacej steny). Vlastníci pozemkov v konkrétnej lokalite sanovanej environmentálnej záťaže sú o sanačných prácach informovaní ako účastníci správneho konania o schválení plánu prác právoplatným rozhodnutím o schválení plánu prác v zmysle § 8 zákona o envirozáťažiacich v spojení s § 14 zákona o envirozáťažiacich. Za moment poskytnutia pomoci podľa tejto schémy je v takomto prípade považovaný skutočný začiatok sanačných prác v riešenej lokalite s evidovanou environmentálnou záťažou.

¹⁸ Usmernenie k ukončeniu programov financovaných zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020 v platnom znení.

Poskytovateľ v súlade s § 12 ods. 1 zákona o štátnej pomoci zaznamenáva prostredníctvom elektronického formulára do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci v Centrálnom registri (IS SEMP) údaje o príjemcovi pomoci a o poskytnutej pomoci podľa tejto schémy minimálne v rozsahu a štruktúre definovanej v čl. 9 nariadenia o skupinových výnimkách.

Vyhlasovateľ zabezpečuje zber, sledovanie a vyhodnocovanie všetkých údajov potrebných na monitorovanie projektov, vrátane údajov nevyhnutných na sledovanie dosahovania cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov na úrovni operačného programu.

Vyhlasovateľ zabezpečuje vypracovanie ročnej monitorovacej správy o poskytnutej štátnej pomoci v rámci schémy za každý kalendárny rok, ktorú predkladá Protimonopolnému úradu SR, a to vždy do konca februára nasledujúceho kalendárneho roka. Za týmto účelom poskytovateľ predloží vyhlasovateľovi súhrnné informácie ohľadne pomoci poskytnutej v rámci tejto schémy za príslušný kalendárny rok najneskôr do 15. januára nasledujúceho kalendárneho roka tak, aby vyhlasovateľ zabezpečil vypracovanie ročnej monitorovacej správy podľa predchádzajúcej vety.

Poskytovateľ kontroluje dodržiavanie všetkých podmienok stanovených v tejto schéme.

Poskytovateľ uchováva podrobné záznamy s informáciami a podpornou dokumentáciou potrebnou na zistenie toho, či boli splnené všetky podmienky stanovené v schéme, 10 rokov odo dňa poskytnutia poslednej pomoci na základe schémy.

Európska komisia je v súlade s článkom 12 nariadenia o skupinových výnimkách oprávnená monitorovať pomoc oslobodenú od notifikačnej povinnosti podľa tejto schémy. Na tieto účely je oprávnená vyžiadať si všetky informácie a podpornú dokumentáciu, ktorú považuje za potrebnú na monitorovanie uplatňovania vyššie uvedeného nariadenia.

Q. KONTROLA A AUDIT

Vykonávanie finančnej kontroly, vnútorného auditu, vládneho auditu alebo auditu kontrolnými orgánmi EÚ (ďalej aj „kontrola a audit“) poskytnutej pomoci je stanovené legislatívou EÚ (všeobecné nariadenie; vykonávacie nariadenie a nariadenie Rady ES č. 2185/96¹⁹ z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenských pred spreneverou a inými podvodmi) a z legislatívy SR (zákon o finančnej kontrole a audite).

Subjektmi zapojenými do kontroly a auditu sú:

- a) poverení zamestnanci poskytovateľa;
- b) Ministerstvo financií SR;
- c) Úrad vládneho auditu;
- d) Najvyšší kontrolný úrad SR;
- e) kontrolné orgány EÚ
- f) Slovenská agentúra životného prostredia.

Kontrola a audit prijímateľa NFP budú vykonávané v súlade s pravidlami stanovenými pre poskytovanie príspevku z EŠIF. Prijímateľ NFP zabezpečí prítomnosť osôb zodpovedných za realizáciu aktivít projektu a zdrží sa konania, ktoré by mohlo ohroziť začatie a riadny priebeh výkonu kontroly a auditu. Prijímateľ NFP upraví v zmluve s dodávateľom účasť dodávateľa v prípade výkonu kontroly a auditu súvisiaceho s dodávaným tovarom, prácami a službami kedykoľvek počas platnosti a účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP oprávnenými osobami. Prijímateľ

¹⁹ Ú. v. ES, L 292, 15.11.1996, str. 2, mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku: Kapitola 09 Zväzok 01 str. 303-306.

NFP v zmluve s dodávateľom tiež upraví podmienky pre dodávateľa na poskytnutie všetkej potrebnej súčinnosti dodávateľa voči oprávneným osobám.

Poskytovateľ pomoci kontroluje dodržanie podmienok, za ktorých sa pomoc poskytla, ako aj ostatné skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na správnosť a účelovosť poskytnutej pomoci. Za týmto účelom je poskytovateľ pomoci oprávnený vykonať kontrolu priamo u príjemcu pomoci.

Pri kontrole poskytnutej pomoci podľa tejto schémy je príjemca pomoci podľa § 14 ods. 1 zákona o štátnej pomoci povinný umožniť poskytovateľovi pomoci vykonanie kontroly dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci.

R. PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ SCHÉMY

Schéma nadobúda platnosť a účinnosť dňom uverejnenia v Obchodnom vestníku. Poskytovateľ pomoci zabezpečí uverejnenie schémy v Obchodnom vestníku a na svojom webovom sídle: www.op-kzp.sk do 10 pracovných dní od jej uverejnenia v Obchodnom vestníku.

Zmeny v schéme je možné vykonať formou písomných dodatkov ku schéme, pričom platnosť a účinnosť každého dodatku nastáva dňom zverejnenia schémy v znení dodatku v Obchodnom vestníku. Neplatné a neúčinné sú akékoľvek zmeny v schéme, ktoré by mali za následok to, že priemerný ročný rozpočet na štátnu pomoc podľa tejto schémy by presiahol 150 miliónov EUR.

Zmeny v legislatíve EÚ uvedenej v článku B. tejto schémy alebo v akejkoľvek s ňou súvisiacej legislatíve, týkajúce sa ustanovení tejto schémy, musia byť premietnuté do schémy v priebehu šiestich mesiacov od nadobudnutia ich účinnosti.

Platnosť a účinnosť schémy končí dňa 31. decembra 2026²⁰.

S. PRECHODNÉ USTANOVENIA

Vo všetkých prípadoch sanácie podľa čl. G tejto schémy, pri ktorých do nadobudnutia platnosti a účinnosti tejto schémy v znení dodatkov č. 1 a 2 nebola poskytnutá pomoc momentom uzavretia písomnej dohody o realizácii geologických prác (o vstupoch na pozemky) medzi dodávateľom sanačných prác a príjemcom pomoci podľa § 29 ods. 3 geologického zákona, prípadne momentom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Ministerstva životného prostredia SR podľa § 29 ods. 4 geologického zákona, bude moment poskytnutia pomoci posudzovaný a pomoc poskytnutá podľa tejto schémy v znení dodatkov č. 1 a 2 v prípade, ak budú splnené všetky ostatné podmienky poskytnutia pomoci uvedené v tejto schéme v znení dodatkov č. 1 a 2.

²⁰ Realizácia prvej fázy projektu môže byť vo výnimočných prípadoch (v prípade nepredvídateľných skutočností, ako napr. zásah vyššej moci) ukončená aj po konečnom termíne oprávnenosti výdavkov pre PO 2014 – 2020 (t. j. po 31.12.2023), avšak výdavky prijímateľa realizované po tomto termíne nemôžu byť považované za oprávnené ani z prostriedkov OP KŽP, ani z prostriedkov Programu Slovensko v programovom období 2021 - 2027. V tomto prípade realizácia prvej fázy projektu podľa naplánovaných aktivít a činností musí byť ukončená v čo najskoršom termíne, najneskôr však do 31.07.2024. V prípade tzv. nefungujúcich projektov je možné realizovať projekty v horizonte v zmysle Usmernenia MF SR č. 2/2021-U k ukončeniu programov financovaných zo ŠF, KF a ENRF na programové obdobie 2014-2020.

T. PRÍLOHY

Súčasťou schémy je nasledujúca príloha:

1. Vymedzenie pojmov týkajúcich sa mikro, malých a stredných podnikov (príloha I k nariadeniu o skupinových výnimkách)

PRÍLOHA I k Nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení

Vymedzenie pojmov týkajúcich sa MSP

Článok 1

Podnik

Za podnik sa považuje každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právnu formu. Sem patria najmä samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti, a partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť.

Článok 2

Počet pracovníkov a finančné limity určujúce kategórie podnikov

1. Kategóriu mikropodnikov, malých a stredných podnikov („MSP“) tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 mil. EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 mil. EUR.
2. V rámci kategórie MSP sa malý podnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 10 mil. EUR.
3. V rámci kategórie MSP sa mikropodnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 10 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 2 mil. EUR.

Článok 3

Typy podnikov, ktoré sa zohľadňujú pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm

1. „Samostatný podnik“ je každý podnik, ktorý nie je zatriedený ako partnerský podnik v zmysle odseku 2 alebo ako prepojený podnik v zmysle odseku 3.
2. „Partnerské podniky“ sú všetky podniky, ktoré nie sú zatriedené ako prepojené podniky v zmysle odseku 3 a medzi ktorými je takýto vzťah: podnik (vyššie postavený podnik) vlastní, buď samostatne alebo spoločne s jedným alebo viacerými prepojenými podnikmi v zmysle odseku 3, 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv iného podniku (nižšie postavený podnik).

Podnik sa však môže klasifikovať ako samostatný, teda ako podnik, ktorý nemá žiadne partnerské podniky, aj keď nižšie uvedení investori tento limit 25 % dosiahnu alebo prekročia, za predpokladu, že títo investori nie sú prepojení v zmysle odseku 3 individuálne alebo spoločne s príslušným podnikom:

- a) verejné investičné spoločnosti, spoločnosti investujúce do rizikového kapitálu, fyzické osoby alebo skupiny fyzických osôb pravidelne vykonávajúce rizikové investičné aktivity, ktoré investujú vlastný kapitál do nekótovaných podnikov (podnikateľskí anjeli), za predpokladu, že celkové investície týchto podnikateľských anjelov v rovnakom podniku sú nižšie ako 1 250 000 EUR;
 - b) univerzity alebo neziskové výskumné strediská;
 - c) inštitucionálni investori vrátane regionálnych rozvojových fondov;
 - d) orgány miestnej samosprávy s ročným rozpočtom nižším ako 10 mil. EUR a s menej ako 5 000 obyvateľmi.
3. „Prepojené podniky“ sú podniky, medzi ktorými je niektorý z týchto vzájomných vzťahov:
 - a) podnik má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v inom podniku;
 - b) podnik má právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného

- orgánu iného podniku;
- c) podnik má právo dominantne pôsobiť na iný podnik na základe zmluvy uzatvorenej s týmto podnikom alebo na základe ustanovenia v jeho spoločenskej zmluve alebo stanovách;
 - d) podnik, ktorý je akcionárom alebo členom iného podniku, sám kontroluje na základe zmluvy s inými akcionármi tohto podniku alebo členmi tohto podniku väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v tomto podniku.

Vychádza sa z predpokladu, že dominantný vplyv neexistuje, ak sa investori uvedení v odseku 2 druhom pododseku nezapoja priamo alebo nepriamo do riadenia príslušného podniku – bez toho, aby boli dotknuté ich práva ako akcionárov.

Podniky, ktoré sa nachádzajú v niektorom zo vzťahov uvedených v prvom pododseku prostredníctvom jedného alebo viacerých iných podnikov alebo prostredníctvom niektorého z investorov uvedených v odseku 2, sa tiež považujú za prepojené.

Podniky, ktoré sa nachádzajú v niektorom z týchto vzťahov prostredníctvom fyzickej osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne, sa tiež považujú za prepojené podniky, ak svoju činnosť alebo časť svojej činnosti vykonávajú na rovnakom relevantnom trhu alebo na príbuzných trhoch.

Za „príbuzný trh“ sa považuje trh pre výrobok alebo službu, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššej alebo nižšej pozícii vo vzťahu k relevantnému trhu.

- 4. Okrem prípadov uvedených v odseku 2 druhom pododseku sa podnik nemôže považovať za MSP, ak 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv je priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne alebo individuálne jedným alebo viacerými verejnými orgánmi.
- 5. Podniky môžu poskytnúť vyhlásenie o postavení ako samostatný podnik, partnerský podnik alebo prepojený podnik vrátane údajov týkajúcich sa limitov stanovených v článku 2. Vyhlásenie sa môže poskytnúť aj vtedy, keď je imanie rozptýlené tak, že nie je možné presne určiť, kto je jeho držiteľom; v takomto prípade podnik môže poskytnúť vyhlásenie v dobrej viere, že môže odôvodnene predpokladať, že jeden podnik v ňom nevlastní alebo spoločne navzájom prepojené podniky v ňom nevlastnia 25 % alebo viac. Takéto vyhlásenia sa poskytnú bez toho, aby boli dotknuté kontroly alebo vyšetrovania stanovené podľa vnútroštátnych pravidiel alebo pravidiel Únie.

Článok 4

Údaje používané pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm a referenčné obdobie

- 1. Údajmi používanými pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm sú údaje týkajúce sa posledného schváleného účtovného obdobia a vypočítané na ročnom základe. Zohľadňujú sa odo dňa účtovnej závierky. Výška zvoleného obratu sa vypočíta bez dane z pridanej hodnoty (DPH) a iných nepriamych daní.

2. Ak podnik v deň účtovnej závierky zistí, že na ročnom základe prekročil počet pracovníkov alebo finančné limity stanovené v článku 2, alebo klesol pod tento počet pracovníkov a finančné limity, nebude to mať za následok stratu alebo nadobudnutie statusu stredného alebo malého podniku alebo mikropodniku, pokiaľ sa tieto limity neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach.
3. V prípade novozaložených podnikov, ktorých účtovné uzávierky ešte neboli schválené, sa uplatnia údaje získané čestným odhadom vykonaným v priebehu finančného roku.

Článok 5

Počet pracovníkov

Počet pracovníkov zodpovedá počtu ročných pracovných jednotiek (RPJ), t. j. počtu osôb, ktoré v príslušnom podniku alebo v jeho mene pracovali na plný úväzok počas celého posudzovaného referenčného roku. Práca osôb, ktoré nepracovali celý rok, práca osôb, ktoré pracovali na kratší pracovný čas bez ohľadu na jeho trvanie, a práca sezónnych pracovníkov sa započítava ako podiely RPJ. Pracovníkmi sú:

- a) zamestnanci;
- b) osoby pracujúce pre podnik v podriadenom postavení, ktoré sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov považujú za zamestnancov;
- c) vlastníci - manažéri;
- d) partneri vykonávajúci pravidelnú činnosť v podniku, ktorí majú finančný prospech z podniku.

Učni alebo študenti, ktorí sa zúčastňujú na odbornom vzdelávaní na základe učňovskej zmluvy alebo zmluvy o odbornom výcviku, sa nepovažujú za pracovníkov. Doba trvania materskej alebo rodičovskej dovolenky sa nezapočítava.

Článok 6

Vyhodenie údajov o podniku

1. V prípade samostatného podniku sa údaje vrátane počtu pracovníkov určujú výlučne na základe účtovnej závierky tohto podniku.
2. Údaje o podniku, ktorý má partnerské podniky alebo prepojené podniky, vrátane údajov o počte pracovníkov sa určia na základe účtovnej závierky a iných údajov o podniku alebo, ak je k dispozícii, podľa konsolidovanej účtovnej závierky podniku alebo konsolidovanej účtovnej závierky, do ktorej bol podnik zahrnutý prostredníctvom konsolidácie.

K údajom uvedeným v prvom pododseku sa pripočítajú údaje každého partnerského podniku príslušného podniku, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení vo vzťahu k nemu. Výsledok je úmerný percentuálnemu podielu imania alebo hlasovacích práv (podľa toho, ktorá z hodnôt je vyššia). V prípade krížových podielov sa použije vyšší z týchto percentuálnych podielov.

K údajom uvedeným v prvom a druhom pododseku sa pripočíta 100 % údajov každého podniku, ktorý je priamo alebo nepriamo prepojený s príslušným podnikom, ak už tieto údaje neboli zahrnuté prostredníctvom konsolidácie do účtovnej závierky.

3. Na účely uplatnenia odseku 2 sa údaje partnerských podnikov príslušného podniku odvodzujú z ich účtovných závierok a ostatných údajov – konsolidovaných, ak existujú. K týmto údajom sa pripočíta 100 % údajov podnikov, ktoré sú prepojené s týmito partnerskými podnikmi, pokiaľ ich účtovné údaje už nie sú zahrnuté prostredníctvom konsolidácie.

Na účely uplatnenia toho istého odseku 2 sa údaje podnikov, ktoré sú prepojené s príslušným podnikom, odvodzujú z ich účtovných závierok a ostatných údajov – konsolidovaných, ak existujú.

K týmto údajom sa pomerne pripočítajú údaje každého prípadného partnerského podniku tohto prepojeného podniku, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení vo vzťahu k nemu, pokiaľ už tieto údaje neboli zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky v podiele zodpovedajúcom prinajmenšom percentuálnemu podielu určenému v odseku 2 druhom pododseku.

4. Ak sa v konsolidovanej účtovnej závierke neuvádzajú za daný podnik údaje o pracovníkoch, čísla týkajúce sa pracovníkov sa vypočítajú úmerne na základe súhrnu údajov z jeho partnerských podnikov a pripočítaním údajov z podnikov, s ktorými je príslušný podnik prepojený.